

RECENSIE KINDERBOEKEN

In dit kinderboek vertellen alle beren hun eigen verhaal

Kinderboek We willen indruk maken met dit boek, aldus de bruine beer die de verteller is in het kinderboek *Wij, beren*. Spelenderwijs vergaar je boeiende berenkennis.

Mirjam Noorduijn

29 augustus 2025 Leestijd 2 minuten

Het eerste wat opvalt aan het nieuwe non-fictieboek *Wij, beren* van Lotte Stegeman en illustrator Marieke ten Berge is het perspectief. Zoals de titel al verradt ligt dat bij de beer, de bruine beer om precies te zijn: van de acht beersoorten die op aarde voorkomen en in dit boek de revue passeren leek hij de meest aangewezen beer om het woord te voeren. „Ik maak meer indruk omdat ik zo groot ben”, licht hij toe. „En we willen indruk maken met dit boek.”

Lotte Stegeman & Marieke ten Berge: *Wij, beren. Eindelijk ons echte verhaal*. Luitingh-Sijthoff, 141 blz. € 24,99

Schrijven vanuit dierenperspectief is niet nieuw in de kinder-non-fictie. De koningin van het genre Bibi Dumon Tak en ook Joukje Akveld gingen Stegeman voor, en zij zijn niet de minsten. Best gedurfd dus dat Stegeman na haar geslaagde boeken *Ik voel ik voel wat jij niet ziet* (2022, over het gevoelsleven van dieren) en *Slimmer dan je denkt* (2024, over dierlijke cognitie) voor een ander perspectief heeft gekozen dan dat van de scherpzinnige wetenschapsjournalist voor kinderen die ze is.

Beeronterend

Stegemans berenperspectief mag dan niet zo origineel zijn, het blijkt wel een schot in de roos. Wie in deel 1 'Waarom je een berenboek in je hand hebt' leest hoe beeronterend wij mensen al eeuwenlang met bijna alle soorten omgaan (we zien ze als jachttrofee, mishandelen ze als circusartiesten, vernietigen hun leefgebied, enzovoorts) en welke onzinverhalen we over beren hebben rondgebazuind (zo zouden ze log zijn, de dodelijkste dieren op aarde én gezellige knuffelbeesten), begrijpt dat de beer eigenlijk de enige is die kan vertellen wie hij werkelijk is. Niet toevallig luidt de ondertitel van dit berenboek, 'Eindelijk ons echte verhaal'.

Dat begint enigszins droog, met wat standaardfeitjes over wat alle beren gemeen hebben. Maar vanaf deel 2 'Alle beren verzamelen' raakt Stegeman op stoom. In levendige vertelzinnen presenteert bruine beer zijn berenvrienden die zich vervolgens „beer voor beer” aan je voorstellen. De honingbeer, de lippenbeer, de Amerikaanse zwarte beer, de brilbeer, de reuzenpanda, de ijsbeer, de kraagbeer en als laatste de bruine beer zelf: allemaal vertellen ze hun eigen verhaal (met hier en daar speels commentaar van „de bruine”), passend bij hun aard

en gedrag dat overigens ook al spreekt uit hun treffende bijnamen. Zo staat de ijsbeer bekend als „onze klimaatmascotte” („dat wij ijsberen last hebben van de klimaatverandering staat als het topje van een ijsberg boven water”), en de lippenbeer als „de-van-zich-af-bijt-beer”. Want „mensen zien mij als een badass”, legt hij uit. „En daar hebben ze een punt. Ik ben statistisch gezien zelfs de dodelijkste beer op aarde.” Daaraan toevoegend dat je dit wel in het juiste perspectief moet zien: „Mensen doden ook regelmatig lippenberen, maar daar hoor je natuurlijk nauwelijks iets van.”

Eigenheid

Ondertussen vergaar je spelenderwijs allerlei boeiende berenkennis. Zo blijkt de grizzly een ondersoort van de bruine beer, en is „de pizzly” een kruising tussen een grizzly en ijsbeer. En wat te denken van „galjatters”, mensen die op de honingbeer en kraagbeer in India en Zuidoost-Azië jagen vanwege de vermeende gezondheidseffecten van berengal. Verder komen ook nog enkele „klassieke kaskrakers” als Baloe en Paddington voorbij en een rijtje „neppers”, beren zoals de wasbeer die geen beren zijn. Voor alle „saaiere zaken” als grootte, gewicht en leefgebied heeft Stegeman tot slot heel handig, achter in het boek, overzichtelijke ‘berenpaspoorten’ gemaakt.

Wat niet ongenoemd mag blijven zijn de levensechte, sprekende berenportretten in natuurlijke tinten van Marieke ten Berge. Dit keer maakte ze geen lino’s, zoals in haar boek *Noord* (Zilveren Griffel, 2022), maar koos ze voor verschillende grafische druktechnieken, zoals etsen in zink en droge naald etsen in koper. Het resultaat is prachtig. Van de droeve oogopslag van de honingbeer tot de getergde blik van de ijsbeer: alle beren stralen eigenheid uit en zetten zo hun verhalen kracht bij. Dat „indruk willen maken met dit boek” is ze dus goed gelukt. Met dank aan Stegeman en Ten Berge.